

JERUSALEM מכון ירושלים
INSTITUTE למחקרי מדיניות
FOR POLICY معهد القدس
RESEARCH لبحث السياسات

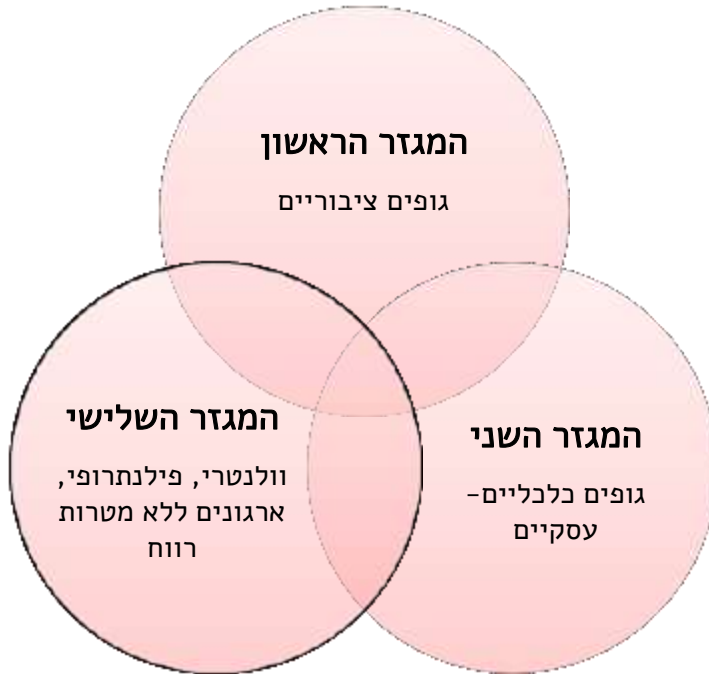

מגזר שלישי בירושלים

ד"ר שרית בן שמחון-פלג

www.jerusalemstitute.org.il

מהו המגזר השלישי?

- כל מה שאינו מגזר ראשון ושני (מגזר ציבורי ומגזר עסקי)

- ארגון שעומד בתנאים הבאים:

1. ארגון פורמלי (מעמד משפטי)

2. נפרד ממערכת המדינה

3. אינו מחלק רווחים

4. בעל מנגנונים עצמאיים לקבלת החלטות הנוגעות לארגון

5. בעל מרכיב פילנתרופי / וולנטרי

מדוע המגזר השלישי חשוב?

- אספקת שירותים חברתיים שהמדינה אינה מספקת – מיקור חוץ ושותפויות
- חדשנות ויצירתיות בהתמודדות עם בעיות חברתיות מורכבות
- שותפים להתמודדות בין-מגזרית עם אתגרים חברתיים
- פיתוח אזרחות מעורבת, פיתוח כישורים מקצועיים ומנהיגותיים

המגזר השלישי בירושלים

ירושלים היא, במידה רבה, בירת המגזר השלישי בישראל.
הדבר נובע הן מכמות, מגוון ועושר הארגונים והן מתרומתם לכלכלת העיר.

- בישראל פועלים כ-42,000 ארגוני מגזר שלישי, מתוכם כ-14,000 בעלי ניהול תקין בתוקף.

מבין הארגונים בעלי ניהול תקין בתוקף:

כ-4,200 ארגונים פועלים באזור ירושלים

וכ-3,200 ארגונים יושבים בעיר ירושלים

המגזר השלישי בירושלים

ירושלים היא, במידה רבה, בירת המגזר השלישי בישראל.
הדבר נובע הן מכמות, מגוון ועושר הארגונים והן מתרומתם לכלכלת העיר.

- בירושלים ישנו ארגון מגזר שלישי אחד על כל 212 תושבים, בעוד שבתל אביב היחס הוא 1:274, ובישראל כולה 1:488.

המגזר השלישי בירושלים

ירושלים היא, במידה רבה, בירת המגזר השלישי בישראל.
הדבר נובע הן מכמות, מגוון ועושר הארגונים והן מתרומתם לכלכלת העיר.

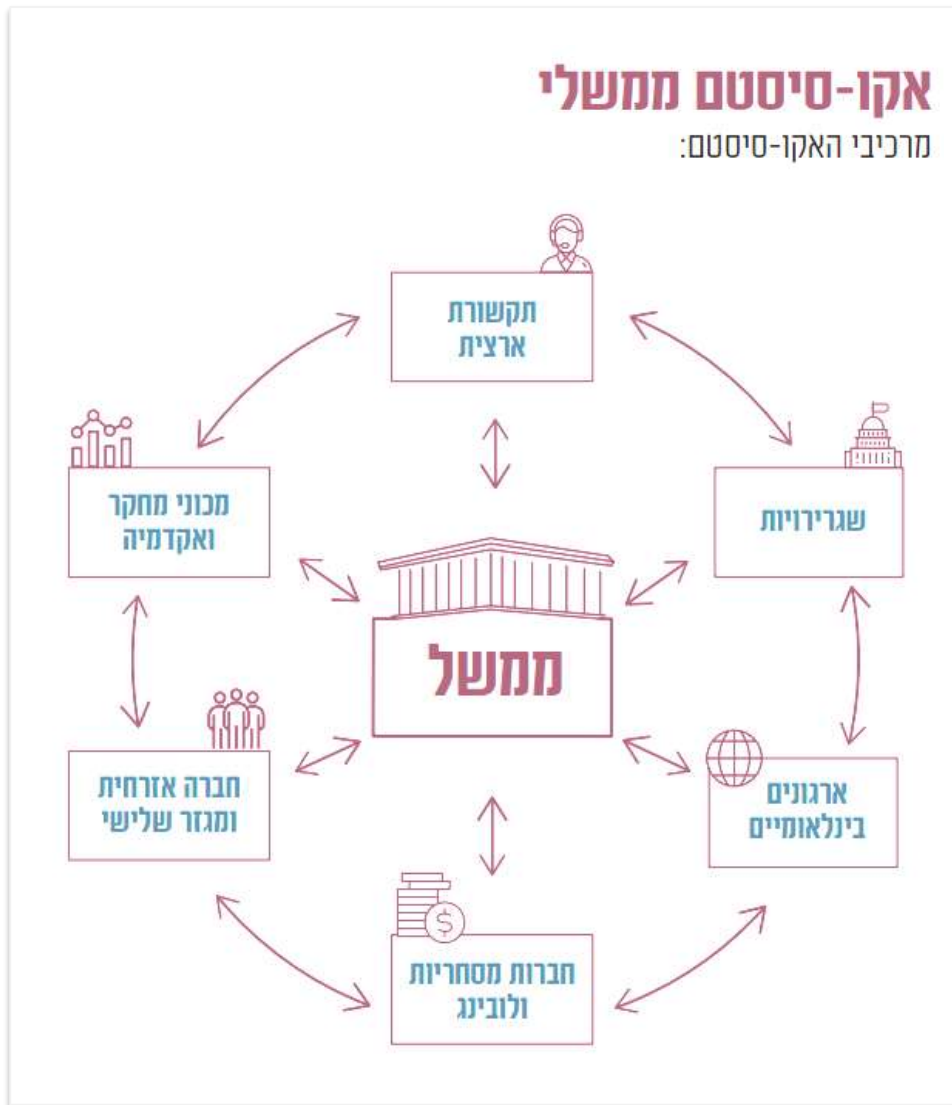
- תרומת המגזר השלישי לכלכלת העיר עצומה:

התקציב השנתי המוערך של כלל העמותות בירושלים נע בין 15 ל-25 מיליארד ש"ח,
והם מעסיקים כ-100 עד 200 אלף עובדים.

ירושלים כעיר ממשל

המגזר השלישי –
חלק בלתי נפרד
מהאקו-סיסטם הממשלי

ארגוני המגזר השלישי הם נכס ומשאב שלא יסולא בפז לכל עיר.

ירושלים היא 'בירת המגזר השלישי בישראל'

ככזו, עליה לנצל את יתרונה היחסי במגזר השלישי גם כמנוף חברתי

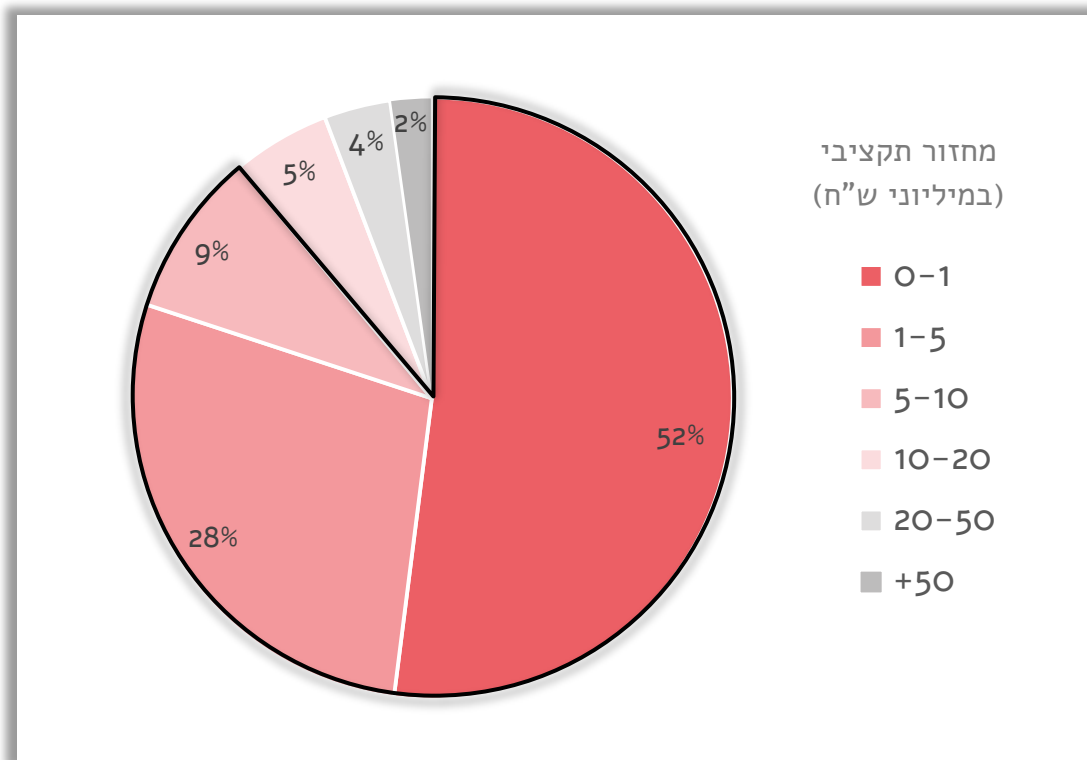
וגם כמנוף כלכלי.

למגזר השלישי בירושלים יש פוטנציאל להפוך לסיפור הצלחה כלכלי

וחברתי בעל עוצמה ארצית.

ארגוני המגזר השלישי בירושלים - תמונת מצב

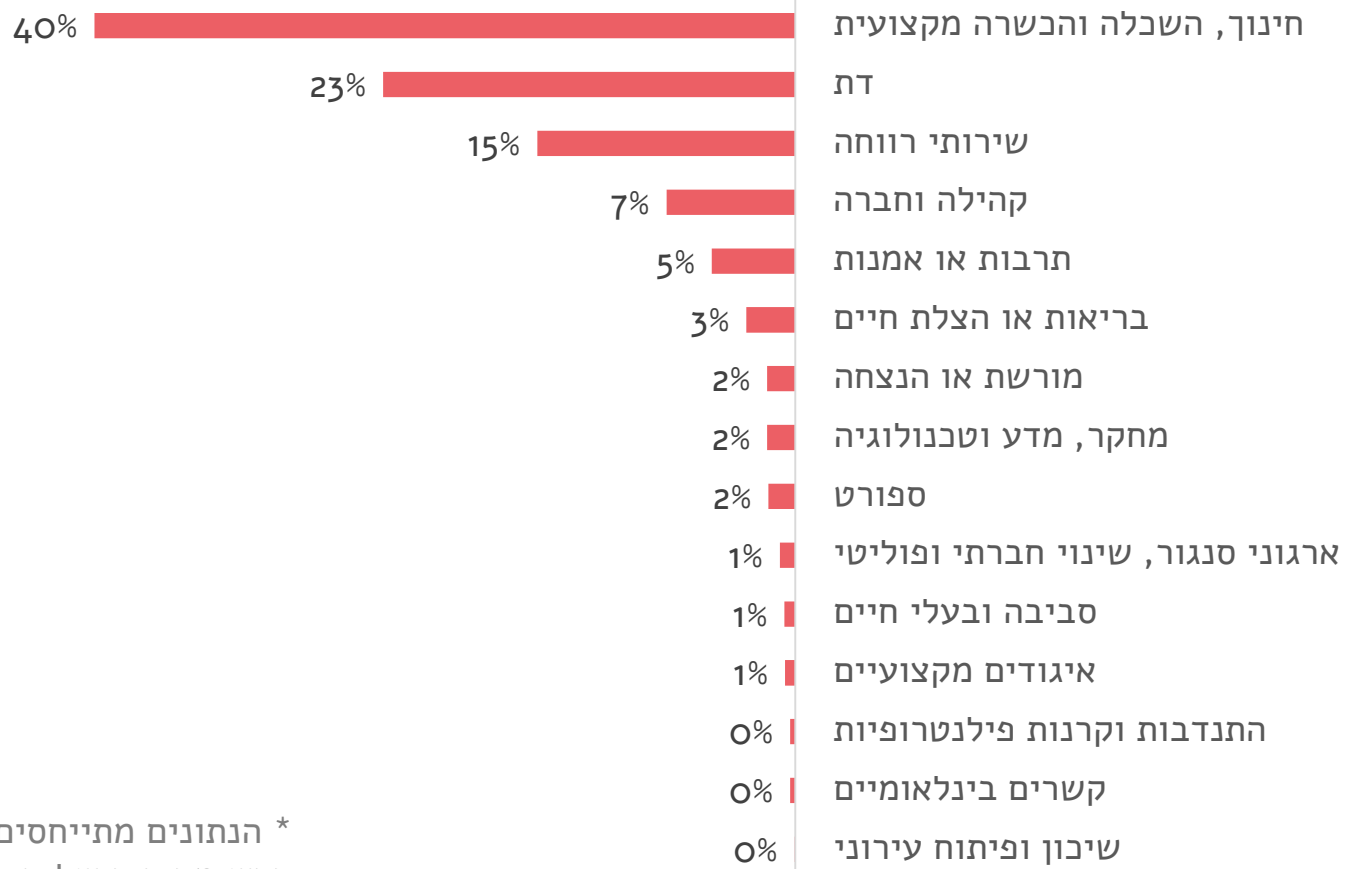

היקף המחזור השנתי של 89% מהארגונים שכתבתם הרשומה בירושלים אינו עולה על 10 מיליון ש"ח.

ל המחקר התמקד בארגונים אלו ובצעדים שיש לנקוט כדי לחזקם.

תחומי פעילות עיקריים

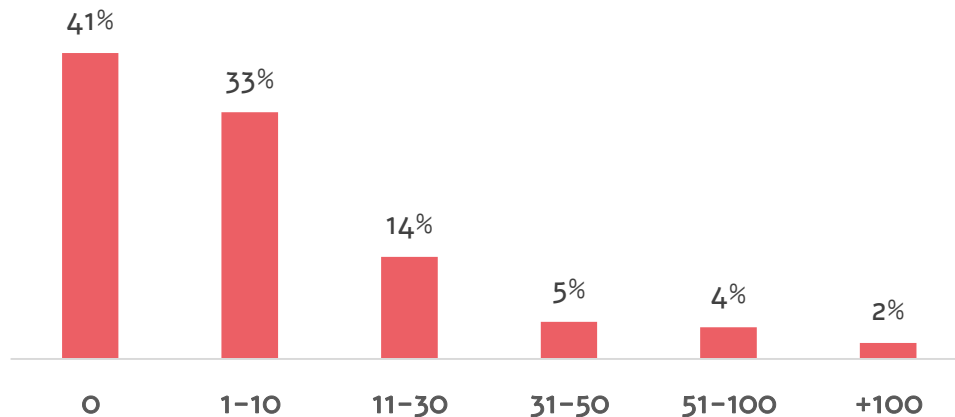

* הנתונים מתייחסים לארגונים שכתובתם הרשומה בירושלים והם בעלי מחזור שנתי שאינו עולה על 10 מיליון ש"ח.

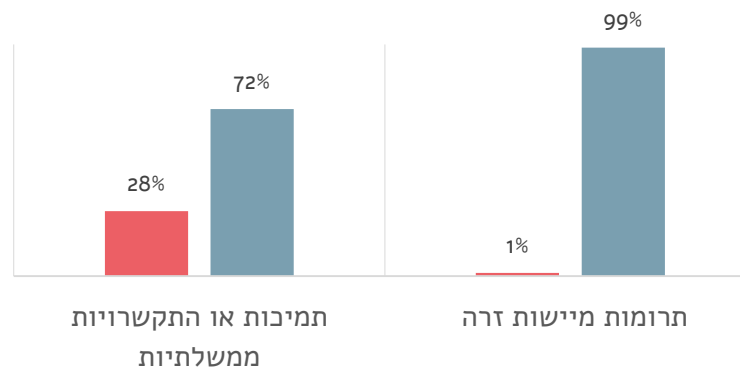
מספר מקבלי שכר בארגון

41% מהארגונים אינם מעסיקים עובדים בשכר ומתבססים בפעילותם על מתנדבים בלבד - פוטנציאל העסקה עצום

מקורות מימון עיקריים

יש תקצוב ממקור רשמי
 אין תקצוב ממקור רשמי

רוב הארגונים אינם זוכים לתמיכה ממשלתית ואינם נמצאים בהתקשרות עם הממשלה בחוזה או מכרז.

חולשות ואתגרים מרכזיים של ארגוני המגזר השלישי בירושלים

- (1) צורך בחיזוק יכולות מקצועיות
 - (2) בעיות תקצוב והיעדר מקורות הכנסה עצמית
 - (3) קושי בנגישות לעירייה ולממשלה
 - (4) כפילויות ותחרות על אותם משאבים
 - (5) חוסר התארגנות של קהילת ארגוני המגזר השלישי בירושלים
 - (6) מתח בין עצמאות ובין תלות בתמיכה תקציבית מהעירייה/ממשלה
- + פגיעה בעקבות משבר הקורונה
- ↩ 41% מהארגונים הירושלמיים שהשיבו לסקר העריכו בסבירות בינונית עד גבוהה כי לא ישרדו את המשבר (סקר מנהיגות אזרחית, אפריל 2020)
-

המלצות

1

פיתוח יכולות מקצועיות

- א- הקמת יחידה לתחום המגזר השלישי בעיריית ירושלים.
- ב- עידוד פיתוח הכנסות עצמיות.
- ג- הקמת בית העמותות בירושלים.

2

חיזוק וביסוס הקשרים בין הארגונים לבין עצמם ובין לבין העירייה

- א- הקמת 'האבים' ליזמים חברתיים במגזר החרדי, הערבי והכללי.
- ב- טיפוח מסגרות מעטפת לחיזוק הקשרים של ארגונים ממגזרים שונים בעיר.
- ג- שימוש בתשתיות המנהלים הקהילתיים כעוגן לעבודה עם הארגונים.
- ד- הקמת פורום חשיבה ודיון לחברה אזרחית בירושלים.

3

התאמות ושינויים בתחום הרגולציה

- א- הפחתה או פטור בשיעור מס מעסיק.
- ב- פטור מלא מתשלום ארנונה.
- ג- קביעה ברורה לגבי פטור מתשלום מע"מ על ידי מלכ"רים שניגשים למכרזים של הממשלה והעירייה.

תודה!

